

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 V. expediens fuerit Christum sepeliri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

regebat omnes motus portionis inferioris, ut nihil indecorum, nihil dissonum in ea esse permetteret. Erat autem valde indecens, propter inferioris partis tristitiam, ac perturbationem, corporis viribus, & rationis usu priuari: non igitur admittit in se B. Virgo talem affectum, sed quamuis acerbissime doleat, ita tamen moderabatur affectum suum, diuinum beneplacitum, ac gloriam, fructumque passionis, & hominum salutem considerando, ut posset corpore, & animo constans inter dolores permanere. Quod si necessarium fuit, etiam diuina virtus, & gratia intercessit, quæ & rubor, ac vires corpori adderet, & humores corporis quasi contineret, ne præ doloris acerbitate nimium commoueretur. Ex qua ratione colligitur B. Virginem non solum non passam esse spasmodum: verum etiam neque aliquid egisse indecorum, neque aliquid, quod non summam modestiam præ se ferret: sed (ut recte loquitur, Ant. 4. par. theolog. t. 15. ca. 41. §. 1.) *Stabat verecunda, modesta, lacrymis plena, doloribus immerita, ita tamen diuina voluntati conformis, quod (ut Anselmus ait) si oportuisset, ad implendam secundum rationem voluntatem Dei, ipsa filium in cruce posuisset, atque obtulisset. Neque enim minoris fuit obedientie, quam Abraham.*

Antoninus

Et ex ijs tandem euidenter conuincitur posterior pars. Quia quando Christus deponebatur de cruce, iam non sentiebat dolorem, iamque à multis agnoscebatur, atque honorifice tractabatur, quæ omnia multum poterant dolorem Virginis lenire. Deinde resurrectio eius propinquior erat, de cuius fide B. Virgo erat certissima, & verisimile est ea spe sæpius animum suum erexisse, atque vires resumpsisse. Non est ergo in hac parte credendum picturis, quæ ex vulgi opinione introduci potuerunt. Quia fortasse non valuerunt aliter eximium virginis dolorem picturæ exprimere. Autores vero, (qui in contrarium adducuntur) in primis non sunt admodum antiqui: antiquiores non solum illo modo non loquuntur: sed etiam contrarium sepe indicant. Deinde aliqui ex illis libris, qui afferuntur, incerti sunt, præsertim liber ille de lamentatione Virginis inter incerta Bernar. opera ponitur, Dialog. etiam de Passione Ansel. adscriptus mihi est valde suspectus, tamen quia stylus non redolet Anselmum, tum etiam quia multa in illo continentur, quæ nec grauitate, nec doctrina Anselmi digna videtur. Ut v.g. quod B. Virg. cepit clamare, & euolare, quando Christus lanceæ vulnus accepit. Denique etiam illi Patres non omnes expresse loquuntur: Anselmus enim in vno loco dicit, *Quasi ex animis*, in alio vero, quamuis dicat, *Ex animis facta fuit*, statim vero explicat non amisisse sensus officia. Dicit enim accepisse illico Virginem velamen capitis, ut Christum regeret. Itaque verbum illud *Ex animis*, solum est positum ad explicandam acerbitatem doloris: eademque fere est Bernardi, & Bonauent. sententia. Nam per exaggerationem quandam locuti videntur, ut loco etiam supra citato dixi.

SECTIO III.

Utrum expediens fuerit Christum sepeliri.

Ratio dubitandi esse potest. Nam corpora defunctorum propter alterutram ex duabus causis solent sepeliri: scilicet aut propter viuos, aut propter ipsū defunctum. Propter viuos quidem, vel ad eorum consolationem. Nam, ut Aug. dixit lib. 1. de ciuitate Dei, cap. 12. *Sepultura mortuorum solatia sunt viuorum, dum eos, quos amabant, prout possunt, honorant, atque honeste collocant.* Vel ad utilitatem corporalem, neque enim ferre possent corpora corruptioni obnoxia. Vel etiam ad spirituales quendam fructus, non sepeliendo corpora mortuorum, fidem resurrectionis se habere testantur, & de futura morte frequenter admonentur. Propter defunctos vero: tum quia eorum honori consulitur, ac famæ; quatenus adhuc

August.

manent in memoria hominum: tum etiam, quia hoc modo plura pro eis sunt suffragia, ac frequentius oratur. At vero in Christo Domino neutra harum rationum locum habebat, cum enim Christi corpus, & propter vniōem ad Verbum corrumpi non posset, & paulo post fuscitandum esset, propter se non indigebat sepultura: quia neque indigebat hominum suffragijs, aut orationibus, neque ab eis honorem quærebatur, maiorque fuisset is, si eorum discipuli præsentem corpus semper haberent, ac venerarentur: & hoc etiam in maius ipsorum hominum commodum redundaret. Fuisset enim præclarior Christi confessio, ac protestatio, maiorque charitatis opus, atque indicium, igitur conuenientius fuisset corpus Christi sepultura non tradi. Et confirmatur, quia si tradendum fuit sepultura, debuisset saltem in loco sacro sepeliri, & sacris potius caeremonijs, ac ornatu, nimirum cum Psalmorum & hymnorum cantu, & c. quam humano, ac solum exteriori cultu.

Dicendum vero est primo, valde conueniens fuisse Christi corpus tradi sepultura. Hæc assertio intelligi potest, vel ex parte ipsius Christi, considerando illud opus quasi passivum in ipso corpore. Et hoc sensu conclusio absolute est de fide, quæ satis probatur ex ipsa. Quia ita factum est non fine magna Dei providentia atque consilio. Quidquid enim Christus vel viuens, vel mortuus passus est, ut scilicet ex diuina ordinatione fuit: fuit ergo conueniens absolute, & simpliciter, siue hæc conuenientia sumenda sit respectu ipsius Christi, siue respectu nostri, hoc enim posterius

Christi corpus sepeliri decentissimum.

in presenti verius est. Christi enim corpus propter se non admodum egebat sepultura (ut recte probat difficultas in principio tacta) quamuis etiam fuerit decens eum post tam insignem mortem ab hominibus honorari, reuerenterque tractari. Respectu ergo hominum sumenda est præcipua conuenientia huius mysterij: ut notant Cyril. Aug. & alij supra Ioannem. Ac propterea Greg. Nazian. oratione. 1. scilicet dixit, *Mors aduersus mortem, & resurrectio propter resurrectionem*, ita etiam adiunxit, *Sepultura aduersus illam in terram reuersionem.* Circa quæ verba, sic inquit Elias, *Quoniam post transgressionem, istud Adamus audiuit, terra es: & in terram reuerteris: idcirco sepultura Christus afficitur, atque in monumento collocatur, ut Adamum hac condemnatione liberet. Ita Domini sepultura nostram in terram reuersionem delet.* Quod (ut supra dixi) non est intelligendum, ac si Christus per sepulturam nobis de nouo quicquam meruerit, sed quia ex vi præcedentis meriti, & quia voluntarie passioni se, & sepultura præiisse obtulit, illud corpus fuit potens ad liberanda nostra corpora ab illa maledictione, quam in Adamo incurrerant. Addit præterea D. Th. conuenientem fuisse Christi sepulturam ad nostram fidem de Christi morte, & resurrectione confirmandam. Nam in primis quia sepeliri non solent, præsertim à veris, & fidelibus amicis, nisi corpora vere mortua, neque vere resurgunt, nisi quæ veram mortem subierunt: ideo sepultura magnū fuit testimonium veræ mortis, & resurrectionis. Ac deinde ipsum quoque sepulchrum, & lapis ille superpositus perpetuum est monumentum, cum usque in hodiernum diem testis sit mortis, & resurrectionis Christi.

Cyril. August. Greg. Naz.

Elias Cris.

Vnde eleganter Petrus Chrysologus sermon. 47. tractans illa verba. *Angelus Domini descendit de celo, & accedens reuoluit lapidem:* inquit. *Non dixit, voluit, sed reuoluit lapidem; qui aduoluit probauit mortem, & reuolutus extitit resurrectionis assertor:* Beatus lapis, qui Christum reuelare meruit, & velare. Beatus, qui non minus corda aperit, quam sepulchrum. Beatus qui dat resurrectionis fidem, fideique resurrectionem. Mutatur hic ordo rerum, mortem, non mortuum deuorat hoc sepulchrum, & c. & similia multa habet sermon. 75. Hieronymus etiam epist. 27. (quæ est Epiphanius Paulæ) sic de illa loquitur. *Ingressa sepulchrum, resurrectionis osculabatur lapidem, quem ab ostio monumenti amouerat Angelus, &*

Pet. Chrys.

Hieronym.

ipsum

Rom. 6.
August.

ipsum corporis locum in quo Dominus iacuerat quasi sitiens desiderat aquas fidei ore lambere. Denique etiam dicitur Christus sepulchus, ut mystice significaretur, nos esse cum illo spiritualiter sepeliendos, iuxta illud ad Rom. 6. *Consepulti enim estis per baptismum in mortem.* Vnde August. in Enchirid. capit. 53. *Quidquid (inquit) gestum est in cruce Christi, in sepultura, & in resurrectione, & ascensione, ita gestum est, ut in rebus non mystice tantum dictu, sed etiam gestu configuraretur vita Christiana, quæ hic geritur.*

Marc. 15.
Luc. 23.

Secundo intelligi potest conclusio posita de sepultura Christi ex parte discipulorum, seu ut erat actio sepelientium ipsum. Et hoc etiam sensu est de fide certa, nimirum opus illud sepeliendi Christum fuisse honestum, ac pium. Hoc patet primo ex modo, quo Evangelistæ narrat hoc factum. Ideo enim præmittunt Iosephum, & Nicodemum fuisse discipulos Christi, & Marcus de Iosepho addit. *Quia & ipse erat expectans regnum Dei*; & fufius Lucas: *erat inquit] vir bonus, & iustus, hic non conserat consilio, & actibus eorum, quia expectabat & ipse regnum Dei.* Et de Nicodemo notat Ioannes, fuisse illum, qui venerat ad Iesum nocte primam, ut ipse narrauerat capit. 3. ut significaret, illum fuisse pium virum, qui que iam in Christum crediderat. Non autem ob aliam causam horum virtutes adnotantur Evangelistæ, nisi ut eorum factum studiosum, magnæque fidei, & charitatis fuisse indicarent. Secundo constat conclusio ex vniuersali consensu totius Ecclesiæ, & traditione omnium Patrum, tam exponentium Evangelia, quam mysteria vitæ, & mortis Christi tractantiū. Quin etiam addunt, reliquos Christi discipulos, qui ibi aderant, ipsamque Deiparam funeri Christi piā operam dedisse. Addit enim Simeon Metaphr. vitam Virginis describens, die 15. Augusti. Iosephum adhuc occultum discipulum, & timore detentum, Virginis hortatu fuisse excitatum, atq; animatum, ad Christi corpus petendum & sepeliendum. Tertiō, sepelire mortuos per se bonum est, atque honestum, ergo multo magis honestum fuit sepelire corpus Christi. Antecedens de fide certum est, ut patet ex vlu scripturæ. Abraham enim, & alij iusti semper habuerunt curam sepeliendi defunctos, & Iacob, atq; Ioseph præceperunt corpora sua sepeliri in terra promissionis, in qua Christus moriturus, ac sepeliendus erat: non præcepissent autem nisi rem honestam. Et 2. Reg. 2. David laudat eos, qui sepelierant corpus Saul dicens. *Benedicti vos à Domino, qui secistis misericordiam hanc cum Domino vestro Saul, & sepelitis eum.* Denique Tobias inter alia plurimum laudatur, propter curā, quā habuit sepeliendi mortuos. Idem confirmat Catholica Ecclesiæ perpetua consuetudo. De qua videri potest Dionysius, capit. 7. de Ecclef. Hierar. Gregor. Nazian. orat. 4. quæ est 2. in Iulianum, Chrysostom. homil. 4. super Epist. ad Hebr. & Augustin. libr. de cura pro mort. agen. & libr. 1. de Ciuit. cap. 12. & 13. Vbi licet dicat vnumquemq; fidelium non debere multū esse sollicitum, quid post mortem circa corpus suum agendum sit: addit tamen, viuentes debere piam operam adhibere circa corpora mortuorum præsertim fidelium, ut ea sepelienda curent. Ratio vero est. Quia (ut dicebam) hoc opus & ad bonam hominum gubernationem est necessarium, & ad quoddam viuorum solatium, & ad aliquam vtilitatem ipsius defuncti, cuius etiā honori, & decentiæ hac in re consulitur. Est igitur hoc opus laudabile, & per se honestum. Prima vero consequentia patet, quia hoc obsequium magis erat Christo debitum, quam cuius alteri. Vnde Aug. & alij Patres notant voluisse Christum sepeliri, ut sub exemplo hoc pietatis opus probaret. Quia etiam

Ioan. 3. & 19.

Nicophor

Curam pro defunctu gerere honestissimum.

Gene. 49. & 50.

2. Reg. 2.

Tob. 1. & 12.

Dionys. Greg. Naz. Chrysostom. August.

August.

Matth. 26.

ment etiam pertinuit ad decentiam quandam, & honorem illi debitu. Neq; propter spem resurrectionis proxime futuræ prætermittendum fuit. Nam (ut omitterem eos, qui Christi sepulturā curabant, excepta Virgine, valde imperfectos fuisse in hac fide, & spe resurrectionis) ad maiorem eiusdem resurrectionis fidem poterat sepultura Christi pertinere, non solum propterea, quæ supra diximus: sed etiā, quia maioris fidei esse poterat credere, sine vlla difficultate posse Christum suum corpus & sepulchro quantumuis clauso, & grandi lapide obferato viuū educere. Ac deniq; magnæ fuit prudentiæ, cū aliunde nihil aliud de diuina voluntate constaret, Christi corpus humano more religiose, ac honeste curare.

Vnde dicendum est secundo, etiam modum funis Christi, pro loci, & temporis opportunitate fuisse conuenientissimum. Hęc conclusio eodem fere modo explicanda, & probanda est, ac præcedens. Nam si consideretur modus huius funis ex parte hominum, prudentissime egerunt, primo seruando consuetudinem gentis suæ, eamq; existimationi, quā de sanctitate, ac dignitate Christi habebant, accommodādō. Et ideo recte etiam egerunt, illum vngendo, honesteque ad sepulchrum deferendo. Deinde, quia tempus tale erat, ut moras nō pateretur, merito etiam in loco vicino, & cum eo ornato, comitatuq; quem breui habere potuerunt, eum sepelierunt. Sed & illud quodq; prudentiæ fuit, & maximæ etiam fidei esse potuit, in monumento scilicet nouo, in quo nullus alius positus antea fuisset, eum recondere. Tum quia nouo homini nouum monumentum debebatur, nec decebat diuinum corpus cum alijs cadaueribus sepeliri. Tum etiam quia ad finem resurrectionis eius hoc expedire potuit (ut Hieronymus, & alij notarū) ne illius resurrectio alteri posset attribui. Deniq; etiam fuit opus liberalitatis, quod Ioseph monumentum, quod sibi parauerat (ut ex Matt. colligitur) Christo tribueret. Si autem hoc opus ex parte Dei consideretur, egregie ostendit diuinam sapientiam, & protidentiam. Ita enim res omnes disposuit, ut & more cōsuetō, & pro loci, & temporis opportunitate conuenienti, sepeliretur Christus, & tamen plura mysteria in eo modo funis, & sepulchri continerentur, ac deniq; omnes circumstantias haberet, quæ ad perpetuitatem illius sepulchri, & vtilitatem eius significandam, veritatēq; resurrectionis Christi contestandam, erant necessaria. Ut merito impleta tunc censeatur esse prophetia Isaïæ dicentis, *Et erit sepulchrum eius gloriosum.* Quæ omnia quoniam à D. Th. supra copiose explicantur, latius persequi necesse non est.

Funus Christi conuenientissimum.

Matth. 27.

ARTICVLVS IV.

Virum Christum fuerit in sepulchro solum vna die, & duabus noctibus.

Quartum sic proceditur. Videtur, quod Christus non fuit in sepulchro solum vna die, & duabus noctibus. Dicit enim ipse Matt. 12. sicut fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus, & tribus noctibus, ita filius hominis erit in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus. Sed in corde terræ fuit in sepulchro existens. Non igitur fuit in sepulchro solum vna die, & duabus noctibus.

2. Præterea Greg. dicit in ho. Paschali, quod sicut Samson abstulit media nocte portas Gaza, ita Christus media nocte auferens portas inferni, resurrexit. Sed postquam resurrexit, non fuit in sepulchro. Ergo non fuit in sepulchro duabus noctibus integris.

3. Præterea. Per mortē Christi lux præualuit tenebris, sed lux ad tenebras pertinet, dies autem ad lucem. Ergo conueniens fuit, quod corpus Christi fuerit in sepulchro duabus diebus & vna nocte, quam ē conuersio.

285.
inf. q. 52. ar.
4. co. & q. 53.
a. 2. co. & op.
3. c. 243
op. 60 c. 20. &
2. fi. & 1. co.
15 l. 1. co. 22.
Hom. 21. in
Euan. decli-
nando ad f.

Scd